

22 Sept. aankwamen, dezelfde die tusschen 8 en 10 dier maand waren afgereisd, of waren het nieuw aangekomenen uit 't Noorden? Voor de beantwoording dezer vraag in eerstbedoelden zin pleit de omstandigheid dat de aankomende scharen uit Zuidelijke richting schenen te arriveeren alsook 't feit dat in 't Zuiden der Monarchie, in Dalmatië, de thermometerstand aanzienlijk was gedaald en aldaar veel neerslag viel. In aanmerking genomen de angst der zwaluwen voor koude en bar weer, is 't niet geheel onmogelijk, dat althans een deel der reizigers is omgekeerd om meer noordelijk op betere weersgesteldheid te wachten.

Uit tal van plaatsen werd niet alleen een laat doortrekken der zwaluwen aan bovenbedoeld blad gemeld, maar vele der ingekomen berichten behelsden mededeelingen over het talmen der vogels op hunne doorreis, toe te schrijven aan de ellende die ze door de ongunstige weersgesteldheid, vooral in het bergland, te verduren hadden.

Het ergst schijnt 't wel geweest te zijn in Zwitserland waar de vogels door de vroeg ingevallen sneeuwvlagen werden verrast. Koude en honger drongen ze in de dorpen hun toevlucht te nemen waar ze in menigte verongelukten, Het zal den lezers van de L. N. niet onbekend zijn, althans vele dagbladen hebben het gemeld, dat vogelliefhebbers te Luzern de neergevallen. maar nog in leven zijnde zwaluwen, opnamen en warm verpakt per sneltrein langs de St. Gothard-spoorweg naar het zonnige Zuiden stuurden, waar de stationsbeambten te Chiasso de dieren weer vrijlieten.

Vogels, een deel van hun trek per sneltrein en nog wel door een der langste tunnels volbrengende, zijn er vóór dien nog wel niet geweest!

Ook uit Spiers werden talrijke zwaluwen per D-trein over Bazél naar Italië geëxpedieerd en er wordt bij bericht, dat de Spoorweg-Maatschappijen zwaluwzendingen gratis ten vervoer aannamen.

Het aanhoudende koude en natte weer in den nazomer heeft, zoo veronderstelde men, den groei van het tweede broedsel der zwaluwen zoodanig tegengehouden dat de jonge dieren, toen de tijd gekomen was, niet krachtig genoeg waren voor de verre reis naar het Zuiden.

Uit de Pfalz schreef men: Reeds sedert 20 Sept. heerscht alhier, en in andere streken zal 't wel niet beter zijn, uiterst ruw weder. Bij een temperatuur van slechts 7—8° vallen dagelijks hevige regenbuien en zelden heeft de wijnoogst bij zulke ongunstige weersgesteldheid plaats gehad als in dit jaar. Door dit ruwe weder lijden vooral de zwaluwen. Alle muggenzwermen die anders de zoele herfstlucht vervullen en de zwaluwen rijkelijk voedsel bieden, ontbreken sedert een paar weken geheel en al. Dientengevolge zijn de vogels in grooten nood ge-

raakt en vliegen, doodafgemat, laag langs den grond en gaan in grooten getale ten gronde.

Naar de dood aangetroffen exemplaren te oordeelen, waren het bijna uitsluitend jongen die op deze wijze omgekomen zijn.

Uit de omgeving van Olten (Zwitserland) werd 'tzelfde gemeld: gebrek aan insecten tengevolge van de koude en de vroeg ingevallen sneeuw, en daardoor groote sterfte onder de zwaluwen.

Dergelijke berichten zijn nog uit verscheidene andere, vooral bergachtige streken, ontvangen, waar half October reeds vorst en sneeuw de nog niet-geoogste voedingsplanten vernietigden en tegelijk aan vele zwaluwvogels het leven kostten.

In den Elzas en 't noorden van Zwitserland werden tot zeer laat in November zwaluwen opgemerkt en tevens hier en daar een aardig voorbeeld van aanpassing dezer dieren aan de omstandigheden opgemerkt. Men zag namelijk dat de overgebleven zwaluwen, die geen vliegende insecten meer konden vinden, evenals roeken den ploeg op de akkers volgden en zich gretig stortten op de wormen die uit den opgeploegden grond te voorschijn kwamen.

Ik zal het hierbij laten. De menigte ingekomen berichten over op den trek opgehouden en verongelukte zwaluwen zijn alle eensluidend en men is het over de oorzaak van dezen onheilstrekk volkomen eens.

Het zal niet zonder belang zijn in 't aanstaand voorjaar na te gaan of de boeren- en vooral de meelzwaluwen die in ons land broeden in getalsterkte zijn achteruitgegaan of niet.

Neerlangbroek, 4 Januari 1906. SNOUCKAERT.

VOGEL WONINGEN.

Onze lezers kunnen weer een goed werk doen en wel door ons vele brieven te zenden over hun ervaringen met nesthokjes. Wij hebben er al wel brieven over ontvangen, maar die bevatten meer vragen dan mededeelingen en soms zelfs verwijten, net of wij het helpen kunnen, dat de musschen zoo brutaal zijn of dat de tuinman zich vergist heeft in de richting van den wind.

Er is beweerd, dat de Berlepsch-nesthokjes niet-doelmatig zijn en dat menig jong broedsel er totaal in verongelukt is. Andere systemen worden aanbevolen en omtrent de vraag van al of niet schoonhouden, tijd van plaatsing, hoogte van standplaats, bestaan de meest uiteenloopende meeningen. En menigeen wordt van het aanschaffen van nesthokjes weerhouden door de overweging, dat het nog lang niet zeker is, of zij wel ergens toe deugen.

Nog iets. De nesthokjes zijn maar geschikt voor een beperkt aantal vogelsoorten en vele, waaronder de allerbelangrijkste, hebben er in 't geheel geen profijt van. Hoe komen nachtegaleen en fitissen aan een schuilplaats?

Het verschaffen van woningen aan de vogels is een zaak van het allergrootste belang, een zaak die binnenkort niet alleen behartigd zal moeten worden door particulieren, maar ook een voorwerp zal moeten uimaken van gemeente- of staatszorg. Trouwens, de Staat hangt al nesthokjes op in de Staatsbosschen en als ik mij niet vergis geheel volgens het systeem Berlepsch.

Nu zouden wij gaarne antwoorden willen ontvangen op de volgende vragen:

1. Waar zijn de door u bedoelde nesthokjes opgehangen, in welk soort van bosch, hoever van bewoonde huizen?
2. Welke soorten van nesthokjes zijn opgehangen en hoe hoog zijn ze geplaatst met het oog op hun bestemming?
3. Welk systeem van hokjes is toegepast; door wie zijn ze vervaardigd of geleverd?
4. In welken tijd van het jaar zijn ze opgehangen?
5. Hoeveel zijn er bewoond geweest en tot welke vogelsoorten behoorden de bewoners?
6. Is het voorgekomen dat andere dieren dan vogels de hokjes betrokken; werden de vogels daardoor afgeschrikt?
7. Hoe is het met de broedsels afgelopen?
8. Door welke maatregel is de bewoonbaarheid der hokjes bevorderd?
9. Is het noodig na den broedtijd de hokjes schoon te maken?
10. Zijn de hokjes buiten den broedtijd ook door de vogels gebruikt als schuil- of slaappleatsen?
11. Is het u ook bekend, of er maatsegelen genomen zijn, om woonplaatsen te verschaffen aan vogels, die hun nesten maken in het struweel of op den grond?
12. Met welken uitslag zijn die pogingen bekrond?

Het zal ons zeer veel genoegen doen, in den loop van het jaar antwoorden te ontvangen op deze vragen. Deze antwoorden willen wij dan geheel of gedeeltelijk publiceeren of er een rappert uit samenstellen.

Nu is het nog de goede tijd, om nesthokjes op te hangen. De meeste handelaars in tuinbenodigdheden kunnen ze leveren; er worden er op 't oogenblik ook in ons land gefabriceerd, onder andere de zeer origineele volgens het systeem Marius Leyds, die te verkrijgen zijn bij de heer R. Hein, te Zuidwolde (Prov. Drente).

JAC. P. TH.

IMKEREN.

(Vervolg).

A. Werk in 't vroege voorjaar.

Indien nu uw bijtjes van November tot Februari bij gelijkmatische, niet te hooge temperatuur rustig binnen hun woning gebleven zijn; indien ge, eens per week voorzichtig in 't vlieggat pokend met uw kromgebogen ijzerdraad, maar weinig doode immen telkens naar buiten haalde; indien ten slotte een lentedag van Sprokkelmaand al uw onderdanen een grondige reinigingsvlucht vergunt met een zacht klaterenden, dichten chocoladeregen, dan mag een eerste straal van hoop op een goed bijenjaar uw lievend imkerharte verlichten.

Toch moet ge dan niet gaan denken, dat na het goed doormaken des barren winters alle zorg van uwe zijde verder overbodig is en het honinghalen weer ongestoord kan beginnen. Juist zijn Februari, Maart en April de maanden dat de volken het nauwlettend toezicht van koning-imker het meest behoeven.

Ten eerste zult ge zorgen, dat de bijtjes water kunnen halen en wel van de plaats, die ze zelf aanwijzen. Daartoe moet ge de eerste uitvliegers opmerkzaam gadeslaan en zoo mogelijk volgen.

Heel ver van de kast verwijderen ze zich nog niet. Zoo vlogen op de zonnige Januaridagen van dit jaar eenige waterhaalders steeds aan op een lichtblauwe, pas geschilderde vensterbank aan den zuidkant van m'n huis. Daar was 't lekker warm, uit den wind. Aangelokt door het blauwe vlak, spiegelend in de laagstaande Januarizon, vonden ze daar lauwwarme wasemdruppeltjes, van de ruiten naar buiten siepelend. Toen die welkome, veilige bron eenmaal gevonden was, kwamen er telkens meer. 't Is te begrijpen, dat ik er voor zorgde, dat de watervoorraad niet slonk, door een latje op de vensterbank te spijkeren en daarachter een tonnetje te plaatsen met een klein gaatje in den bodem, waaruit het lauwe, wat zout gemaakt water, druppel voor druppel naar buiten kwam. Zoo bleef de spiegelende vensterbank vochtig.

Een leuk gezicht was 't dan, om van uit de huiskamer twintig bijtjes op 't latje naast elkaar te zien zitten, 't vocht oppompend met regelmatig bewegend achterlijf. En vertrok er één, om z'n kostbaren voorraad naar de woning te brengen, dan streek alweer een nieuw aangekomene neer op z'n plaats.

Zoo zijt ge verplicht in 't voorjaar uw immen te helpen, waar ge kunt. Laat ge dit na, dan redden ze zichzelf wel en pompen 't kostbare vocht op uit plassen en goten; maar daarvoor moeten ze vaak groote tochten maken, waarbij ze verkillen of verdrinken kunnen.

Waarvoor ze dat water zoo broodnoodig hebben? Wel, bij een gezond, krachtig volk begint de koningin in Januari alweer haar eerste eieren af te zetten, in 't warmste deel van den bijentros; en voor 't opkweeken der larven is water noodig. Dan gebruiken de bijen zelf het vocht ook nog, om den 's winters ingedampten of gekristalliseerden honing weer meer vloeibaar te maken.

Eerst wanneer de beestjes eenigen tijd achtereen hebben kunnen uitvliegen om water, beginnen ze ook naar versch stuifmeel om te zien voor de jonge larfjes. Van ieder tochtje, dat ge naar buiten maakt, brengt ge dan ook een bos hazelaar- en elzetakken mee en zet die, als ze van stuivende katjes voorzien zijn, voor de bijenwoning.

Indien mogelijk, legt ge ook voor uw kast in den tuin een perk crocusjes aan. Als deze op een mooien voorjaarsdag hun kelkjes wijd openen, komt de gansche schaar er